

Meklē darbinieku? Padomi darba devējiem sludinājuma izveidošanai

Obligāti jānorāda

Darba devēja nosaukums
(uzņēmumā nosaukums un reģistrācijas numurs)

Amats (norādot abu dzimumu galotnes)

Darba algas apmērs
(bruto summa mēnesī/gadā vai stundas tarifa likme)

Pamatojums svešvalodu prasībai, ja tāda ir norādīta

Drīkst norādīt

Amata pienākumi (galvenie uzdevumi un atbildība)

Nepieciešamo izglītību

Nepieciešamo darba pieredzi (pieredzes ilguma norādīšana var būt diskriminējoša pēc vecuma!)

Attēli darba sludinājumos

Izmantojot attēlus, jānodrošina dzimumu un sociālā neitralitāte. Attēlos aizliegts veicināt stereotipus (piemēram, tikai sievietes kā medmāsas)

Atkāpes no ierobežojumiem

Modeļi, aktieri – var norādīt vecumu un dzimumu

Reliģiskās organizācijas – var pieprasīt noteiktu reliģisko piederību, ja tā ir būtiska darbam (piemēram, kapelāns, priesteris)

**MEKLĒ DARBINIEKU?
PADOMI SLUDINĀJUMA
IZVEIDOŠANAI**

LATVIJAS REPUBLIKAS
TIESĪBSARGS

Aizliegts norādīt

Konkrētu dzimumu, ja tas nav saistīts ar darba pienākumiem

Vecuma ierobežojumu, ja nav likumīga pamatojuma

Diskriminējošus kritērijus, piemēram, rase, ādas krāsa, invaliditāte, reliģija, ģimenes stāvoklis u.c.

Svešvalodu prasības, ja nav objektīvi nepieciešamas

**Apgrieztās pierādīšanas pienākums
(attiecas uz darba devēju!)**

Ja tiek noteikti ierobežojumi, darba devējam jāpierāda, ka tie ir objektīvi pamatoti un nepārkāpj diskriminācijas aizliegumu

Pieklājību neviens nav atcēlis!

Darba likums neuzliek pienākumu darba devējam atbildēt uz katru saņemto CV un motivācijas vēstuli. Tātad tā nav diskriminācija, ja neatbild. Tomēr, ja darba devējs nesniedz atgriezenisko saiti, tas nav pieklājīgi.

**Korekts darba sludinājums
=
piemērotāks darbinieks!**

teirdarbs

Kas ir darba sludinājums?

Darba sludinājums ir darba devēja paziņojums par brīvajām darba vietām. Korekts darba sludinājums = piemērotāks darbinieks jeb, precīzi zinot noteikumus, abas puses var justies drošāk, sastapties ātrāk un izveidot pilnvērtīgas un tiesiskas darba attiecības. Darba likuma 32. pantā ir minēti atsevišķi nosacījumi, kuri iekļaujami sludinājumā. Turpat arī minēti ierobežojumi sludinājuma saturam, tomēr šo ierobežojumu uzskaitījums nav pilnīgs.

Sludinājums drīkst saturēt informāciju par nepieciešamo izglītību, pieredzi un citām prasībām, kas objektīvi skar amata pienākumus un darba devējam ir nozīmīgas. Tomēr sludinājums nedrīkst radīt nepamatotus ierobežojumus darba meklētājiem, balstoties uz aizliegtajiem diskriminācijas kritērijiem (dzimums, vecums un citi) vai citiem Darba likumā skaidri norādītiem apstākļiem, piemēram, svešvalodu zināšanām.

MEKLĒ DARBINIEKU? PADOMI SLUDINĀJUMA IZVEIDOŠANAI

Obligāti jānorāda

Darba devēja nosaukums
(uzņēmuma nosaukums un reģistrācijas numurs)

Amats (norādot abu dzimumu galotnes)

Darba algas apmērs
(bruto summa mēnesī/gadā vai stundas tarifa likme)

Pamatojums svešvalodu prasībai, ja tāda ir norādīta

Kas obligāti jānorāda sludinājumā?

- **Informācija par darba devēju**, proti, darba devēja — fiziskās personas — vārds un uzvārds vai juridiskās personas nosaukums (firma) un reģistrācijas numurs, vai tā personāla atlases uzņēmuma nosaukums (firma) un reģistrācijas numurs, kurš darba devēja uzdevumā novērtē pretendentu piemērotību un veic atlasi.
- **Amats**, uz kādu cilvēks var pretendēt un kādu ieņems, ja tiks apstiprināts pēc pieteikuma saņemšanas. Turklāt amats ir jānorāda gan sieviešu, gan vīriešu dzimtē, piemēram, franču valodas skolotāja/skolotājs.
- **Darba samaksas apmērs**, proti, attiecīgā amata darba algas kopējās mēneša vai gada summas bruto, vai paredzēto stundas tarifa likmes samaksas amplitūda.
- Ja prasītas svešvalodu zināšanas, tad jānorāda **svešvalodas nepieciešamības pamatojums** jeb jāpaskaidro kādiem nolūkiem šī valoda ir nepieciešama.

MEKLĒ DARBINIEKU? PADOMI SLUDINĀJUMA IZVEIDOŠANAI

Drīkst norādīt

Amata pienākumi (galvenie uzdevumi un atbildība)

Nepieciešamo izglītību

Nepieciešamo darba pieredzi
(pieredzes ilguma norādīšana var būt diskriminējoša pēc vecuma!)

Ko drīkst norādīt sludinājumos?

- **Amata pienākumus** drīkst norādīt, protams, izceļot galvenos, nevis uzskaitot visus.
- **Nepieciešamo izglītību** drīkst prasīt, jo, piemēram, jurists bez zināšanām veterinārmedicinā nevar kandidēt uz vetārsta vakanci.
- **Nepieciešamo darba pieredzi** drīkst prasīt, taču ir jāsaprot, ka iepriekšējās darba pieredzes ilguma norādīšanu, ja tas ir nepamatoti, var kvalificēt arī kā diskrimināciju vecuma dēļ, tāpēc jābūt piesardzīgiem un jāizvērtē, vai darba pieredzes ilgumam tiešām ir nozīme.

MEKLĒ DARBINIEKU? PADOMI SLUDINĀJUMA IZVEIDOŠANAI

Aizliegts norādīt

Konkrētu dzimumu, ja tas nav saistīts ar darba pienākumiem

Vecuma ierobežojumu, ja nav likumīga pamatojuma

Diskriminējošus kritērijus, piemēram, rase, ādas krāsa, invaliditāte, reliģija, ģimenes stāvoklis u.c.

Svešvalodu prasības, ja nav objektīvi nepieciešamas

Ko aizliegts norādīt sludinājumos?

- **Dzimuma ierobežojumus.** Izņemot, ja tam ir objektīvs pamatojums. Piemēram, var būt situācijas, kad darbam ar vardarbībā cietušām sievietēm kandidēt drīkst tikai sievietes.
- **Vecuma ierobežojumu.** Izņemot, ja šāda prasība ir atrunāta likumā. Piemēram, kandidēt prezidenta amatam drīkst tikai 40 gadu vecumu sasnieguši cilvēki.
- **Diskriminējošus kritērijus.** Ierobežojums sludinājuma saturā attiecas arī uz prasībām par konkrētu rasi, ādas krāsu, invaliditāti, reliģisko, politisko vai citu pārliecību, nacionālo vai sociālo izcelsmi, mantisko vai ģimenes stāvokli, seksuālo orientāciju u.c.

Svarīgi atcerēties! Sludinājums nedrīkst nepamatoti izslēgt cilvēkus no iespējas pretendēt uz amata vietu minēto kritēriju dēļ!

- **Svešvalodu zināšanas.** Izņemot, ja tās ir objektīvi un pamatoti nepieciešamas. Tādā gadījumā sludinājuma tekstā ir obligāti norādāms svešvalodu zināšanu nepieciešamības pamatojums. Piemēram, darbiniekam jāprot franču valoda, lai sazinātos ar ražotājiem Francijā. Taču, ja iemesls ir, lai sazinātos ar kolēģiem vai klientiem, kuri dzīvo un strādā Latvijā, tad šāda prasība pēc svešvalodas zināšanām būs nepamatota un pārkāps Darba likumu.

Svarīgi atcerēties! “Vēlama” svešvalodu zināšanu prasība = svešvalodu zināšanu prasība.

“Citu svešvalodu zināšanas” = svešvalodu zināšanu prasība. Abos šajos gadījumos – “vēlamo” vai “citu” svešvalodu zināšanu prasībām ir jābūt pamatotām, un šim pamatojumam jābūt norādītam jau pašā sludinājuma tekstā. Svarīgi zināt, ka arī frāze “X valodas zināšanas dzimtās valodas līmenī” nav atbilstoša, jo var radīt diskrimināciju valodas dēļ.

LATVIJAS REPUBLIKAS
TIESĪBSARGS

MEKLĒ DARBINIEKU? PADOMI SLUDINĀJUMA IZVEIDOŠANAI

Attēli darba sludinājumos

Izmantojot attēlus, jānodrošina dzimumu un sociālā neitralitāte. Attēlos aizliegts veicināt stereotipus (piemēram, tikai sievietes kā medmāsas)

#teirdarbs

Vai sludinājumu drīkst papildināt ar attēliem?

Ieteicams izvairīties no attēliem darba sludinājumos. Tomēr, ja izmanto attēlus, tad norādāms, ka arī uz attēliem, kā darba sludinājuma daļu, attiecināmas visas minētās prasības un ierobežojumi. Attiecīgi, attēlos, pirmkārt, ir jānodrošina neitrāls un nediskriminējošs saturs, piemēram, ja vēlas attēlot profesionāļus vizuāli, labāk attēlot viena līmeņa darbiniekus abos dzimumos. Otrkārt, jāizvairās no stereotipu radīšanas un uzturēšanas par konkrētām sabiedrības grupām, piemēram, tikai sievietes ir medmāsas vai cilvēki ar invaliditāti var strādāt tikai radošajās darbnīcās.

MEKLĒ DARBINIEKU? PADOMI SLUDINĀJUMA IZVEIDOŠANAI

Atkāpes no ierobežojumiem

Modeļi, aktieri – var norādīt vecumu un dzimumu

Reliģiskās organizācijas – var pieprasīt noteiktu reliģisko piederību, ja tā ir būtiska darbam (piemēram, kapelāns, priesteris)

Atkāpes no ierobežojumiem

Sludinājuma satura ierobežojumi galvenokārt saistāmi ar potenciālo kandidātu aizsardzību pret nepamatotu atšķirīgu attieksmi, diskrimināciju vai stereotipu mazināšanu, piemēram, par “sieviešu” vai “vīriešu” darbiem. Darba likumā uzskaitītie aizliegtie diskriminācijas kritēriji ir: rase, ādas krāsa, dzimums, vecums, invaliditāte, reliģiskā, politiskā vai cita pārliecība, nacionālā vai sociālā izcelsme, mantiskais vai ģimenes stāvoklis, seksuālā orientācija u.c. Visi minētie kritēriji ierobežo darba sludinājuma saturu tādā veidā, ka sludinājums nedrīkst bez objektīva pamatojuma izslēgt kādu darba meklētāju no potenciālo kandidātu saraksta tikai saistības ar kādu no iepriekš minētajiem kritērijiem dēļ.

Tomēr pastāv atkāpes no ierobežojumiem. Atkāpes saistāmas ar gadījumu, kad ierobežojumu norādīšana sludinājumā ir objektīvi pamatota.

Piemēri:

- **Modeļu un aktieru** vakancēm var norādīt vecumu un dzimumu.
- **Reliģiskās organizācijas** vakancē var norādīt prasību piederēt konkrētai reliģiskajai konfesijai, ja tas nepieciešams darbam, piemēram, kapelānu vai priesteru pienākumu pildīšanai.

MEKLĒ DARBINIEKU? PADOMI SLUDINĀJUMA IZVEIDOŠANAI

Apgrieztās pierādīšanas pienākums (attiecas uz darba devēju!)

Ja tiek noteikti ierobežojumi, darba devējam jāpierāda, ka tie ir objektīvi pamatoti un nepārkāpj diskriminācijas aizliegumu

Apgrieztās pierādīšanas pienākums jeb “jāpierāda būs Tev, darba devēj!”

Ja darbinieks norāda uz iespējamu aizskārumu diskriminācijas dēļ, darba devēja pienākums ir objektīvi pamatot un pierādīt, ka diskriminācijas aizlieguma pārkāpums nav noticis. Ja darba devējs meklē 35 līdz 40 gadus vecu vīrieti darbam būvniecības veikalā, tad arguments “pietiekoši jauns un sprauns, bet nav vairs neparedzams jaunietis” nav uzskatāms par objektīvu pamatojumu.

MEKLĒ DARBINIEKU? PADOMI SLUDINĀJUMA IZVEIDOŠANAI

Pieklājību neviens nav atcēlis!

Darba likums neuzliek pienākumu darba devējam atbildēt uz katru saņemto CV un motivācijas vēstuli. Tātad tā nav diskriminācija, ja neatbild. Tomēr, ja darba devējs nesniedz atgriezenisko saiti, tas nav pieklājīgi.

Kas jāņem vērā darba ņēmējiem jeb “pieklājību neviens nav atcēlis”?!

Darba likums neuzliek pienākumu darba devējam sniegt atbildi uz katru saņemto CV un motivācijas vēstuli. Līdz ar to tā nav diskriminācija, ja darba devējs neatbild. Tomēr, ja darba devējs nesniedz atgriezenisko saiti, tas nav pieklājīgi.

LATVIJAS REPUBLIKAS
TIESĪBSARGS

MEKLĒ DARBINIEKU? PADOMI SLUDINĀJUMA IZVEIDOŠANAI

**Korekts darba
sludinājums
=
piemērotāks
darbinieks!**

#teirdarbs